

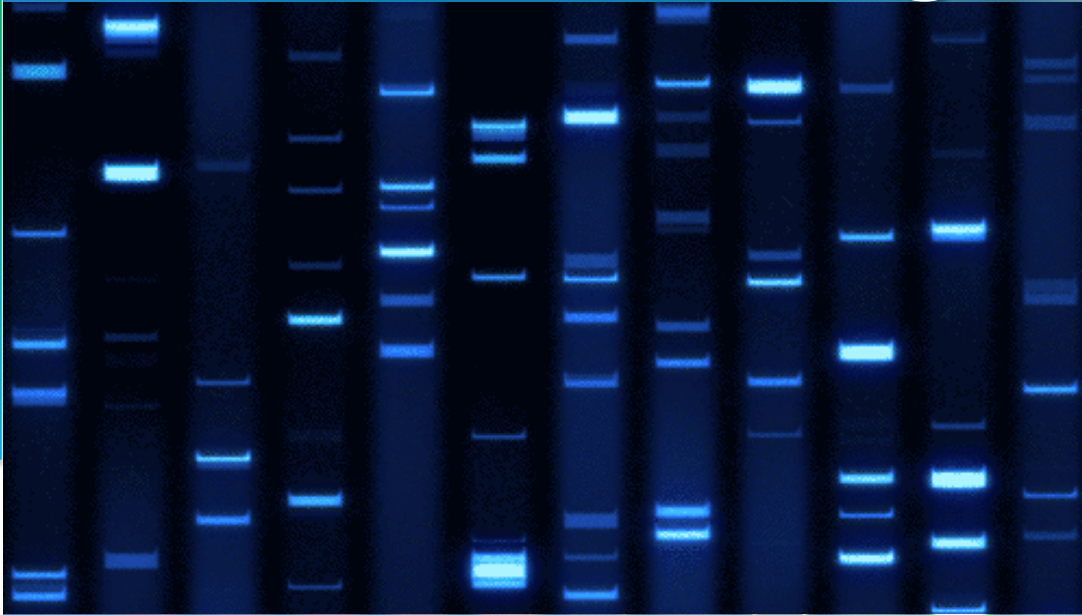

Humán Genomért
Alapítvány²⁰²⁰

SEMMELWEIS
EGYETEM 1769

Molekuláris citogenetikai vizsgálatok javallatai

Kovács Árpád Ferenc, Ph.D.
egyetemi tanársegéd, klinikai genetikus

2022.05.10

I. Klinikai kép vezérelt javallatok

II. Előzetes géndiagnosztika vezérelt javallatok

III. Vizsgálatok alkalmazásának algoritmus

IV. Genetikai tanácsadásra felkészülési útmutató

I. Klinikai kép vezérelt javallatok

PRENATÁLIS ELTÉRÉSEK

PERINATÁLIS ELTÉRÉSEK

POSZTNATÁLIS ELTÉRÉSEK

MINOR ANOMÁLIÁK

PRENATÁLIS UH

KOPONYA UH

KOPONYA MR

MAGZATI MR

HALLÁS- seu LÁTÁSKÁROSODÁS

NÖVEKEDÉSI ELMARADÁS

MICROCEPHALIA seu MACROCEPHALIA

IZOMHIPOTÓNIA

MEGKÉSETT PSZICHOMOTOROS
FEJLŐDÉSI MÉRFÖLDKÖVEK

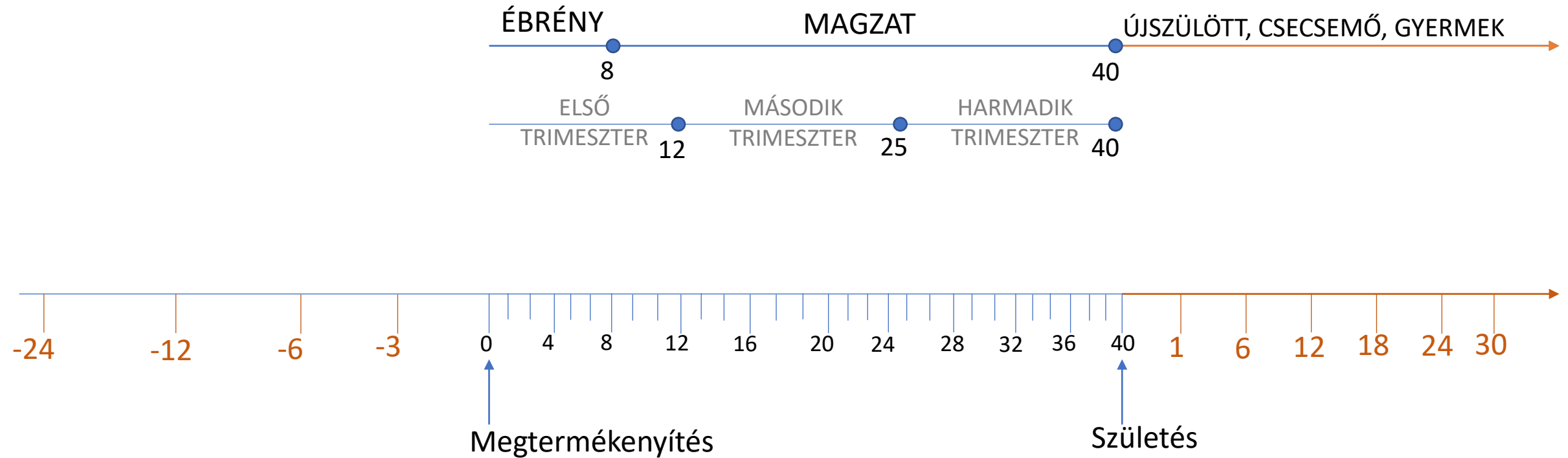
GYAKORI VISSZATÉRŐ FERTŐZÉSEK

Genetikai anamnézis

Preconcepcionalis időszáv

Prenatalis időszáv

Postnatalis időszáv

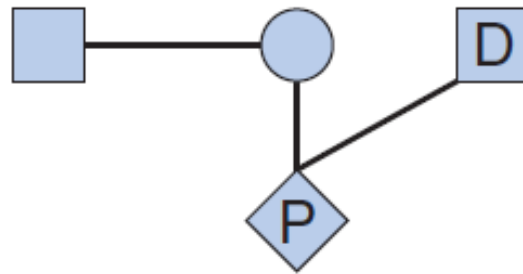
1 gesztációs hét
1 hónap

Genetikai anamnézis

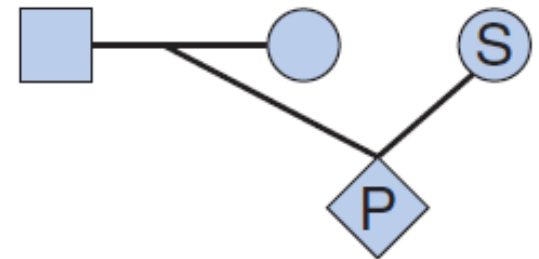
- I. PROBANDUS/PROBANDA/INDEX PÁCIENS: TERHESSÉG, SZÜLÉS, PERINATÁLIS ESEMÉNYEK, SZOMATIKUS ÉS MENTÁLIS FEJLŐDÉS
- II. ELSŐ FOKÚ ROKONOK (50%-OS GENOMÁLLOMÁNY EGYEZÉS):
- III. KÉRDÉSEKET TESZÜNK FEL A BETEGSÉG CSALÁDI ELŐFORDULÁSÁNAK TISZTÁSÁRA:
  - I. SZENVED-E VALAKI A CSALÁDBAN HASONLÓ ELVÁLTOZÁSOKBAN?
  - II. VAN-E A CSALÁDBAN ÖRÖKLŐDŐ BETEGSÉG?
  - III. ELŐFORDULT-E A CSALÁDBAN SPONTÁN VETÉLÉS, HALVASZÜLETÉS VAGY MEDDŐSÉG?
  - IV. ELŐFORDULT-E HIRTELEN SZÍVHALÁL A CSALÁDBAN?
  - V. MEGHALT-E VALAKI TISZTÁZATLAN BETEGSÉG MIATT?
- IV. VAN-E ROKONHÁZASSÁG A CSALÁDBAN?

Asszisztált reprodukció jelölése a családfán:

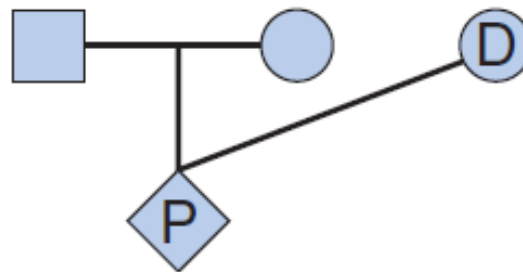
Spermium donor
Spermium donor

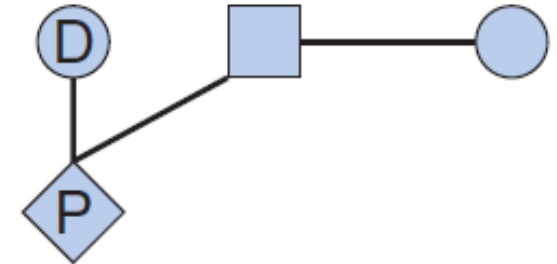
Béranya

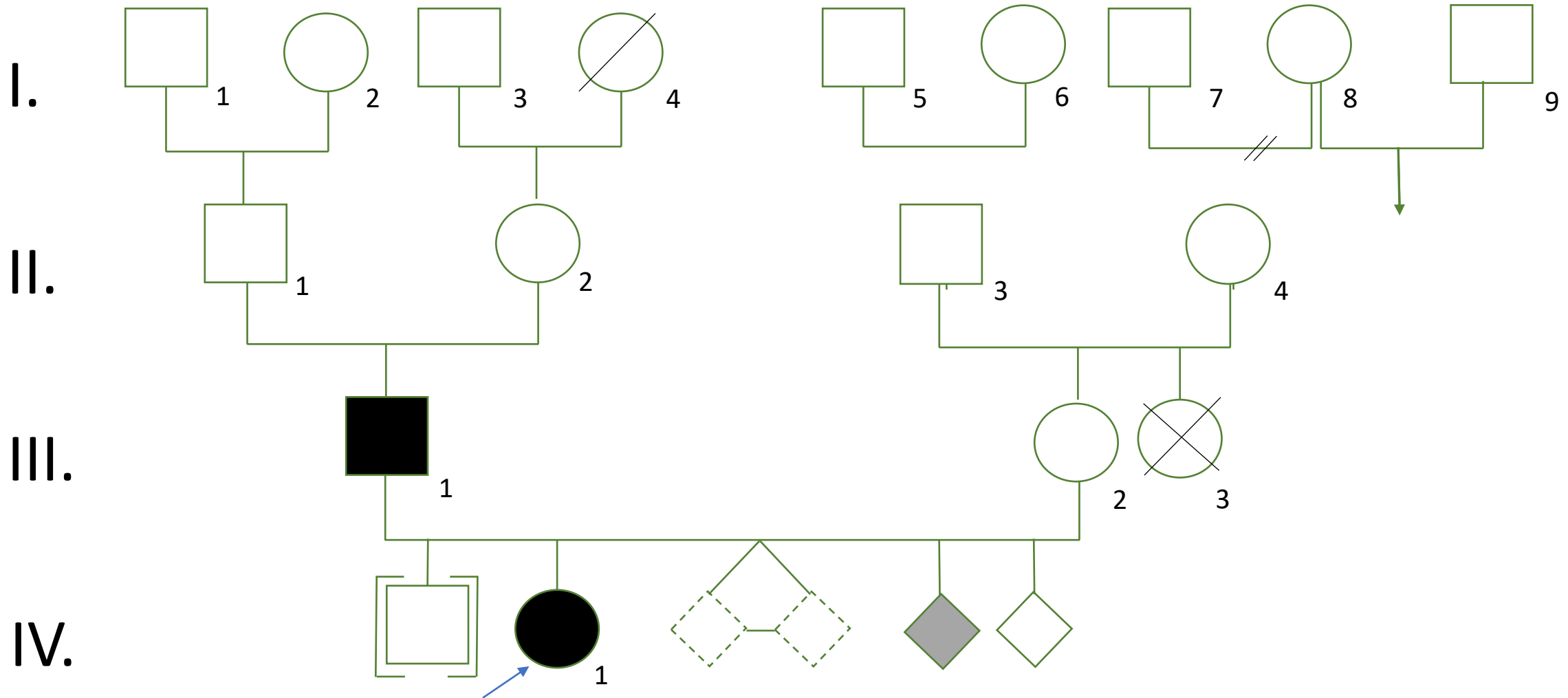
Petesejt donor

Béranya és
petesejt donor

Családfaelemzés

Családfaelemzés

www.evagene.com

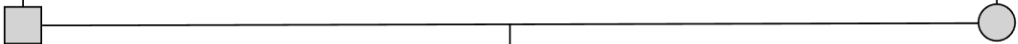
I.

II.

III.

IV.

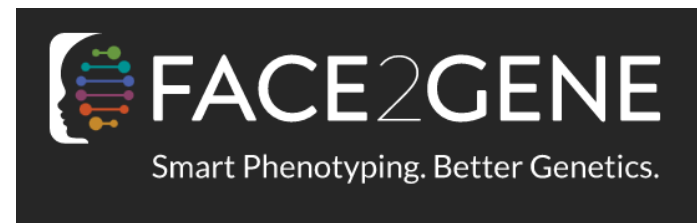
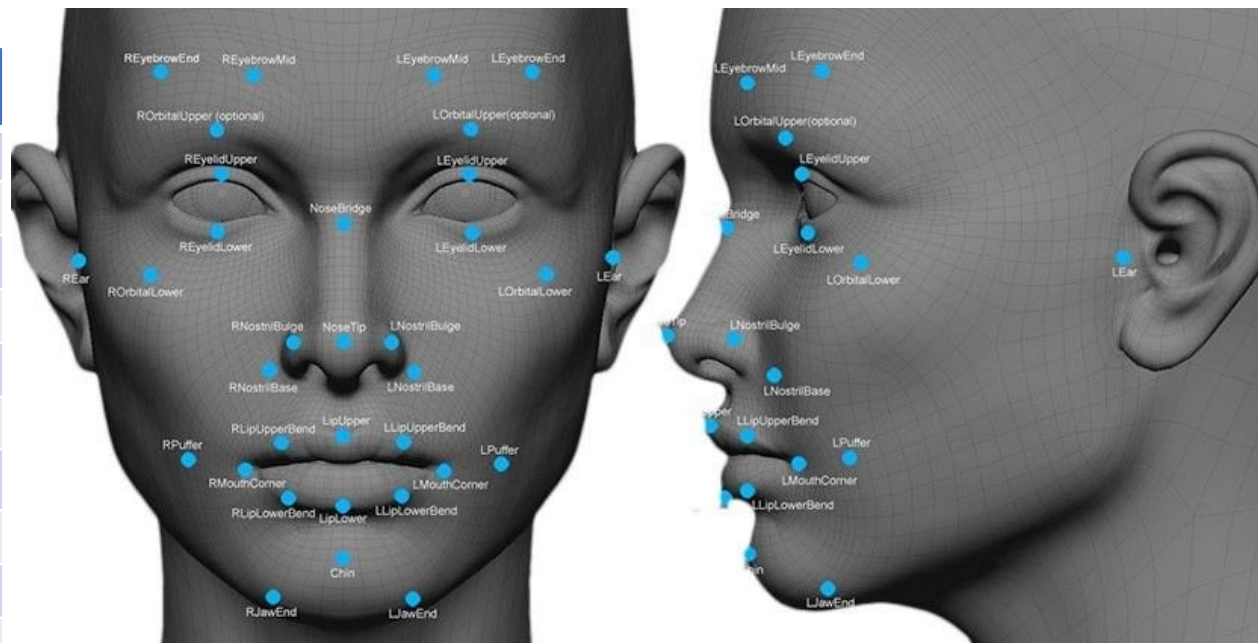

Szimbólum magyarázat

Férfi	Nem érintett	Érintett
Nő	Nem érintett	Érintett
Művi vetelés	Spontán vetelés	
Elhunyt	Perinatális elhalálozás	

Genetikai fókuszú fizikális vizsgálat

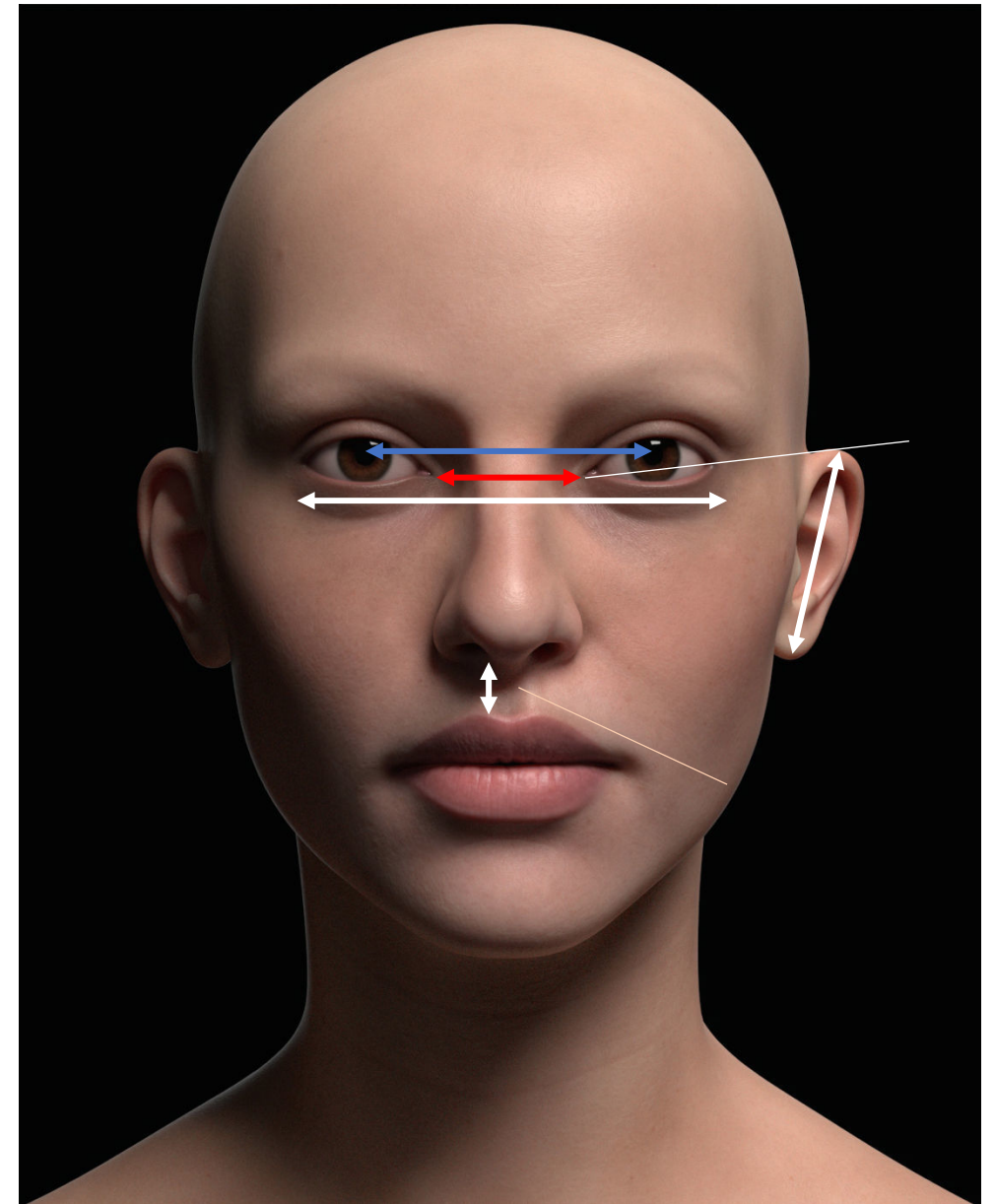
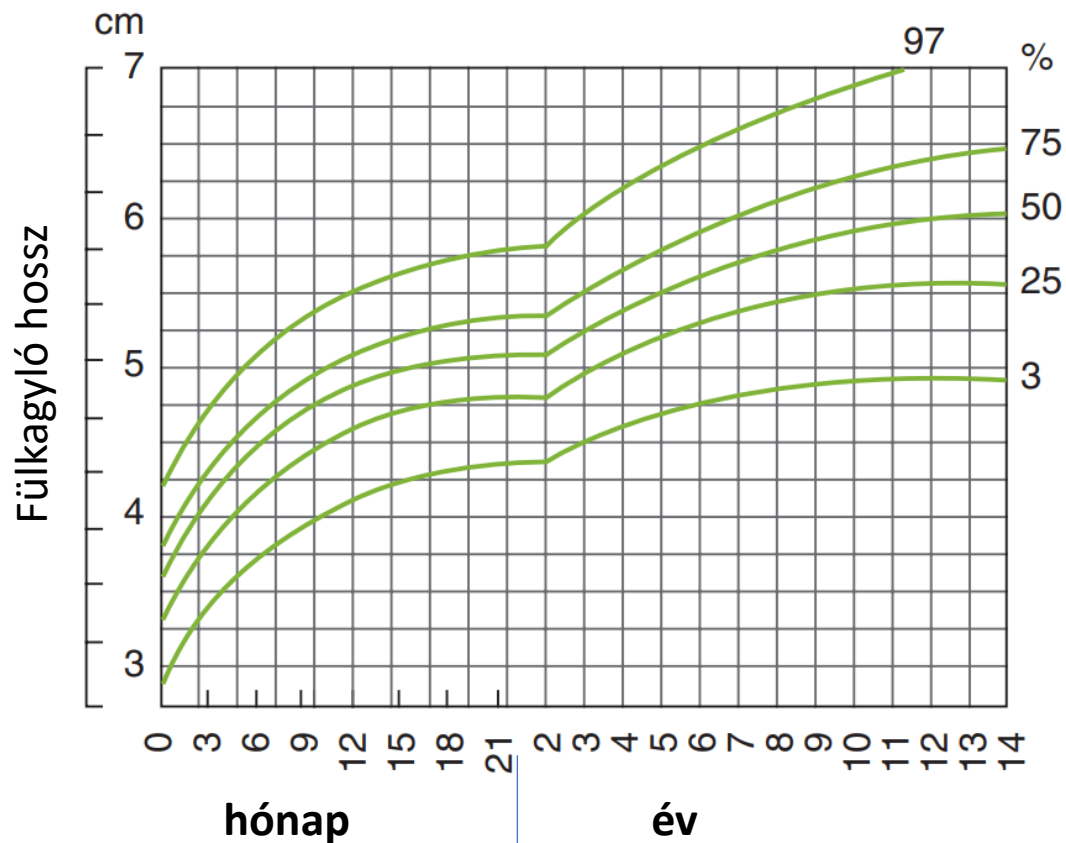
Érintett szerv/ eltérés	Minor anomália	Major anomália
Arc		
Szem		
Szájüreg		
Koponya és agyállomány		
Fül		
Kültakaró (Bőr és köröm)		
Alsó és felső végtagok		
Szív		
Endokrin szervek		
Nemi szervek/ Fertilitás		
Aszimmetria		
Testmagasság		
Értelmi fejlődés		
Motoros fejlődés		
Egyéb		
Tumorprediszpozíció		
Prenatalis eltérés		

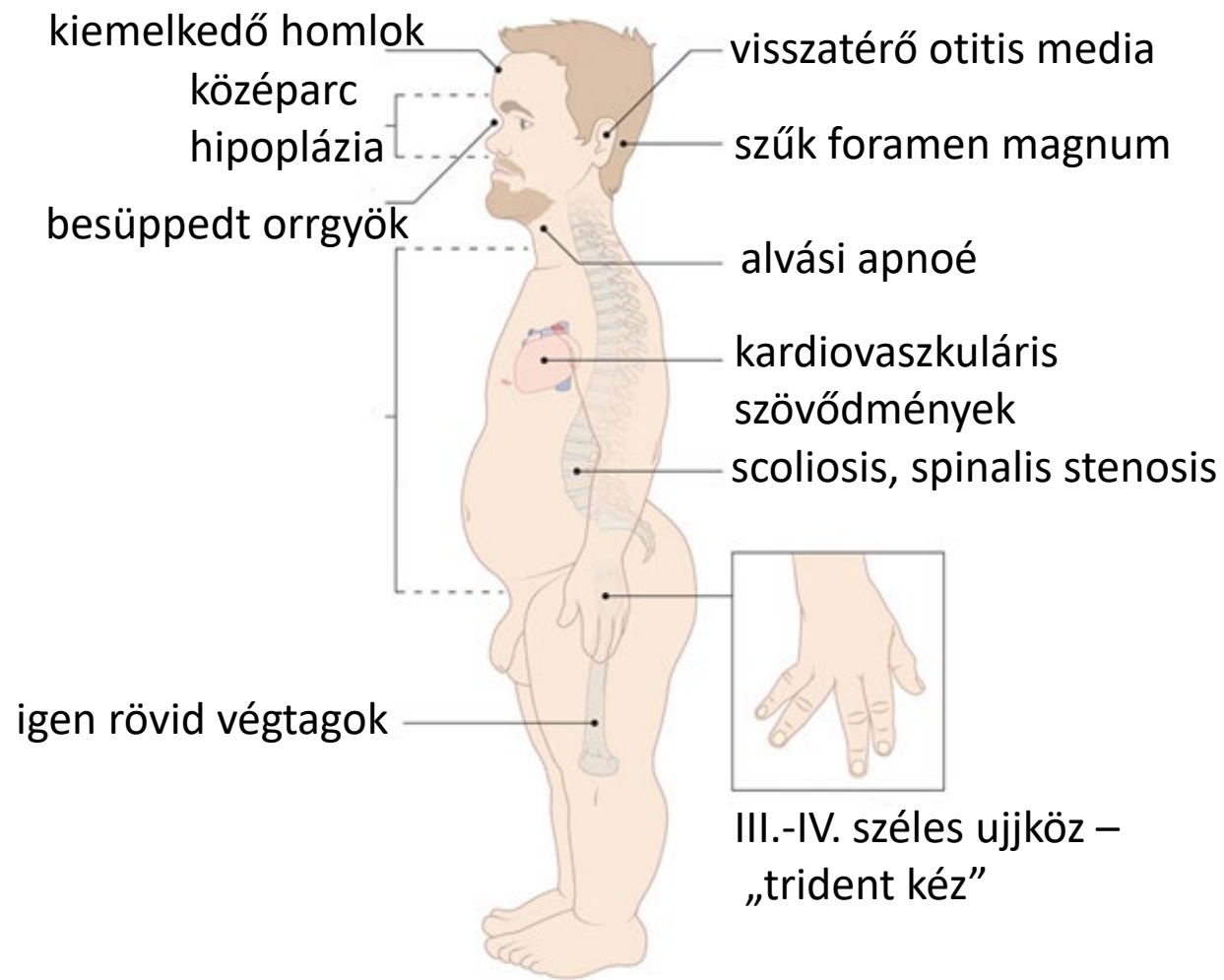
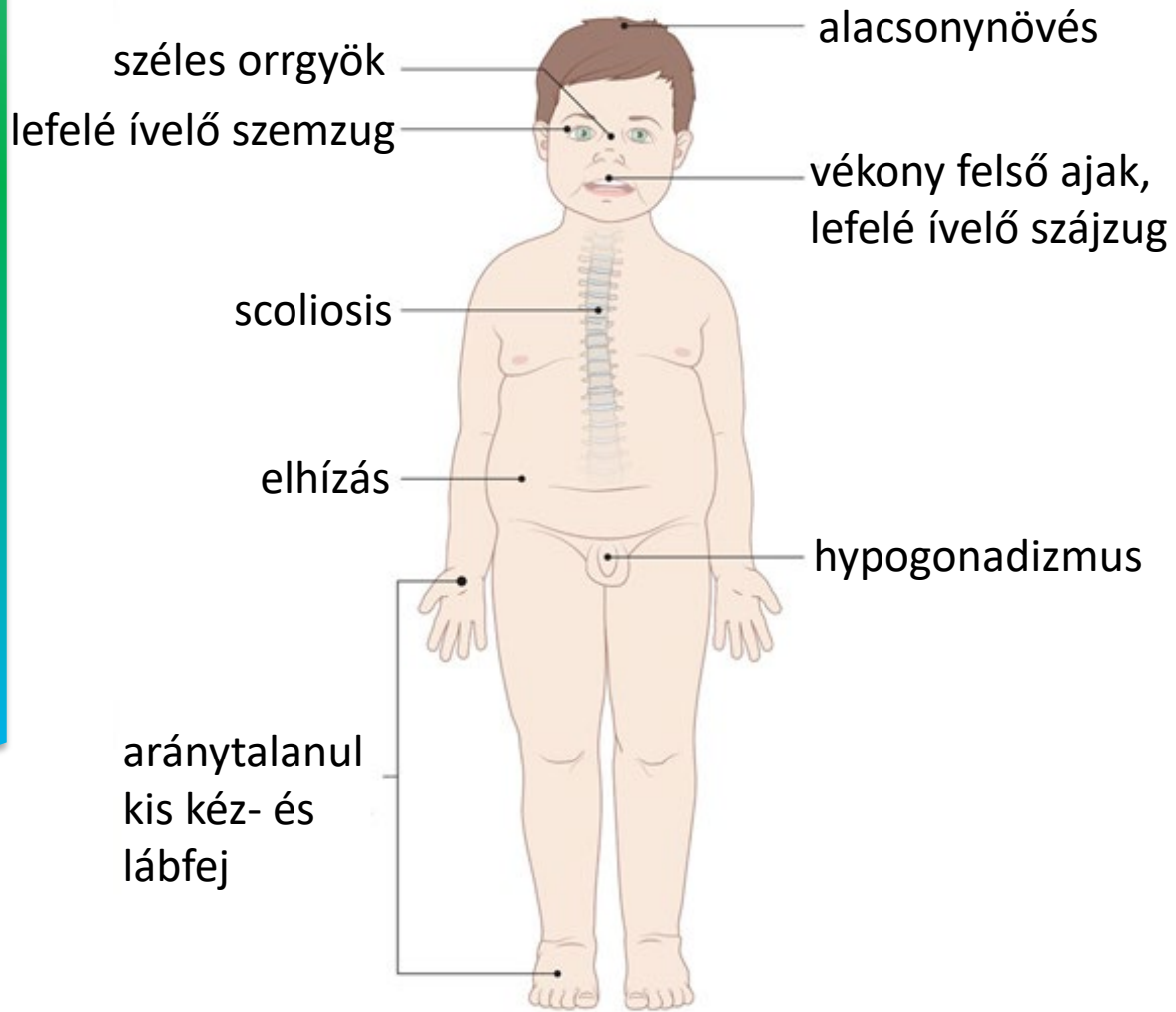

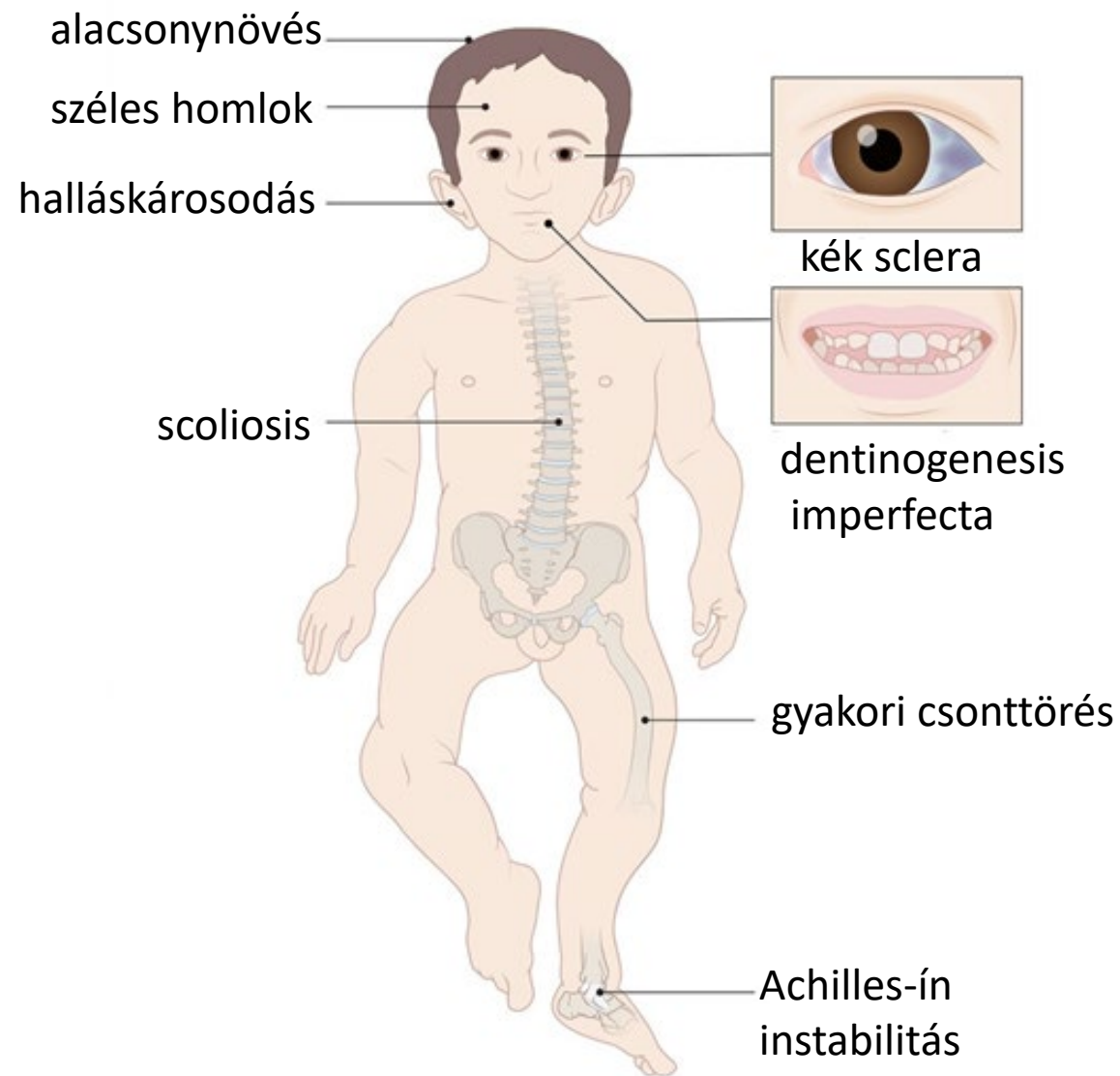
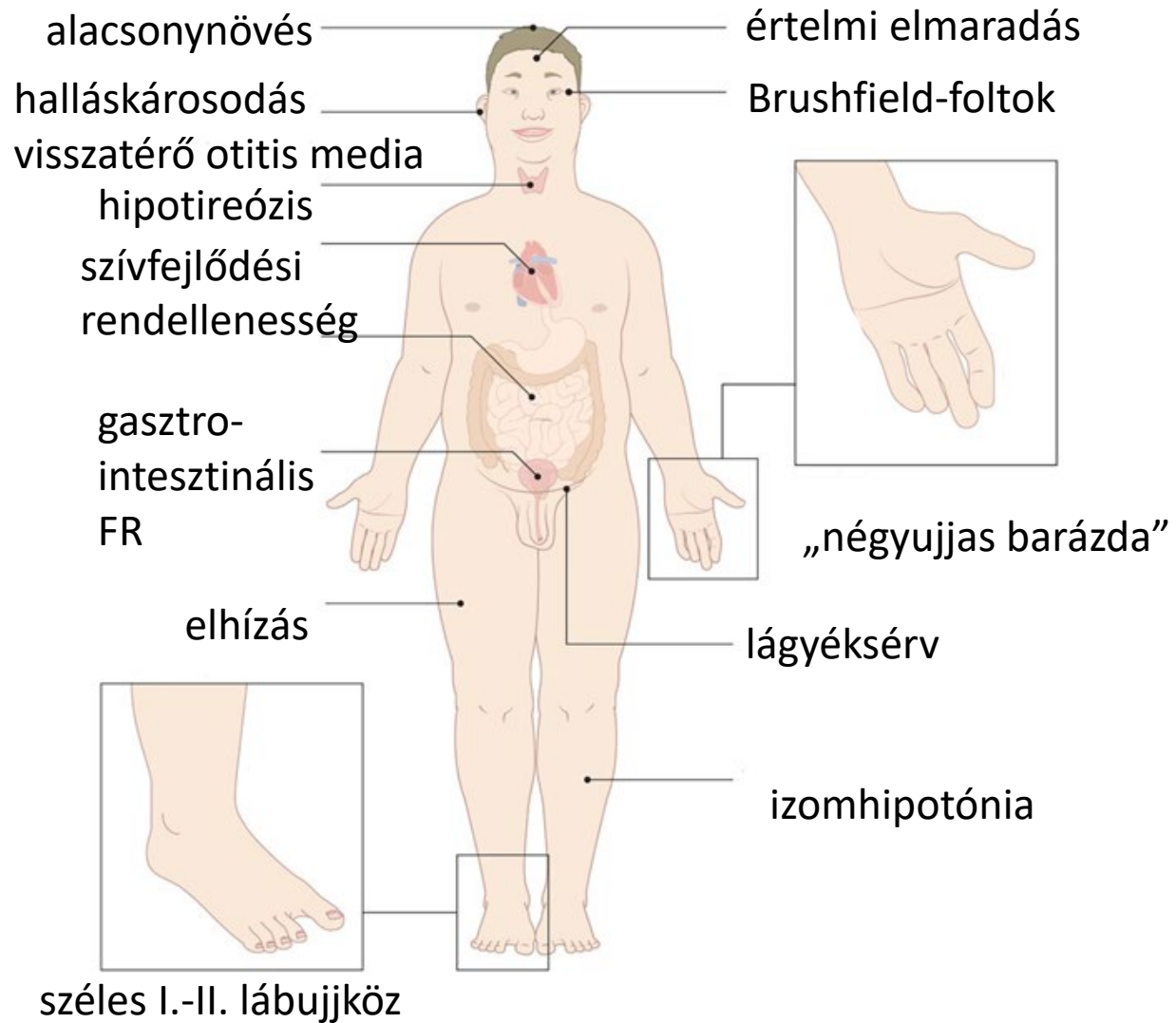
www.face2gene.com

Genetikai fókuszú fizikális vizsgálat

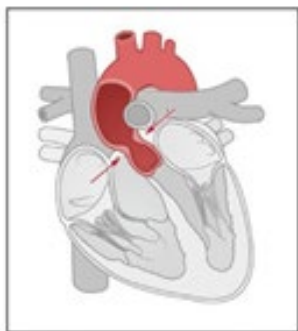

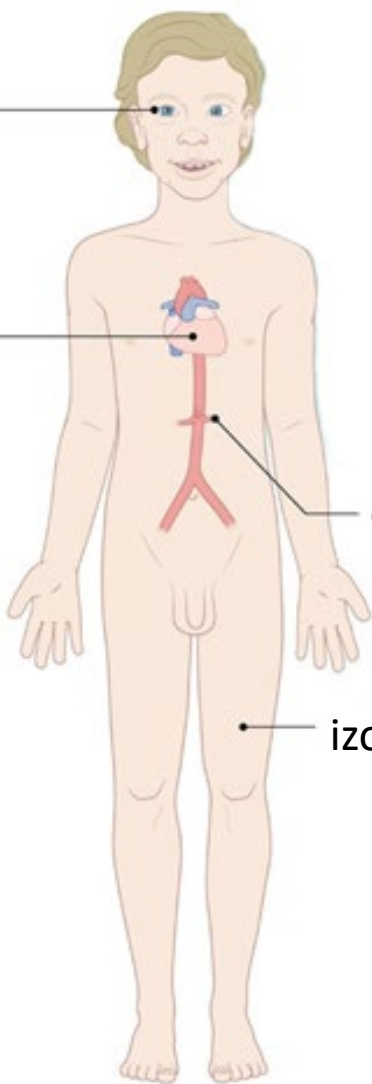

epicanthus

szívfejlődési
rendellenesség

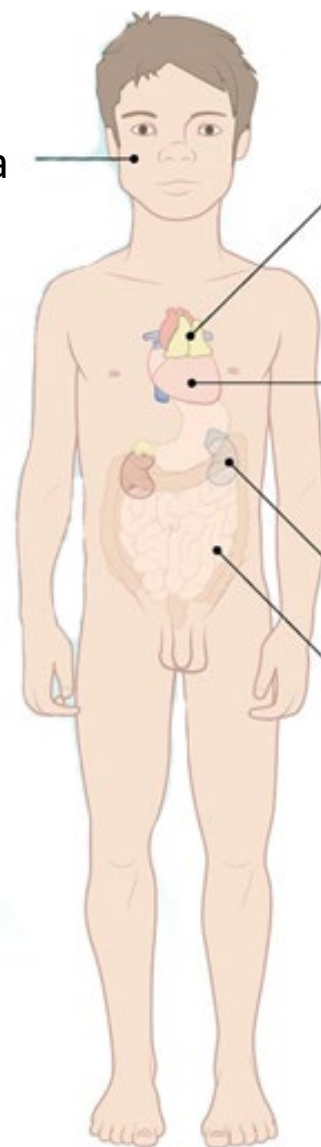
Hypercalcaemia

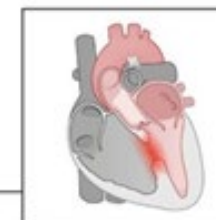
érmalformáció

izomhipotónia

középarc hipoplázia

thymus hipo-/aplázia

szívfejlődési
rendellenesség

vese agenesis

analis atresia

Hypocalcaemia

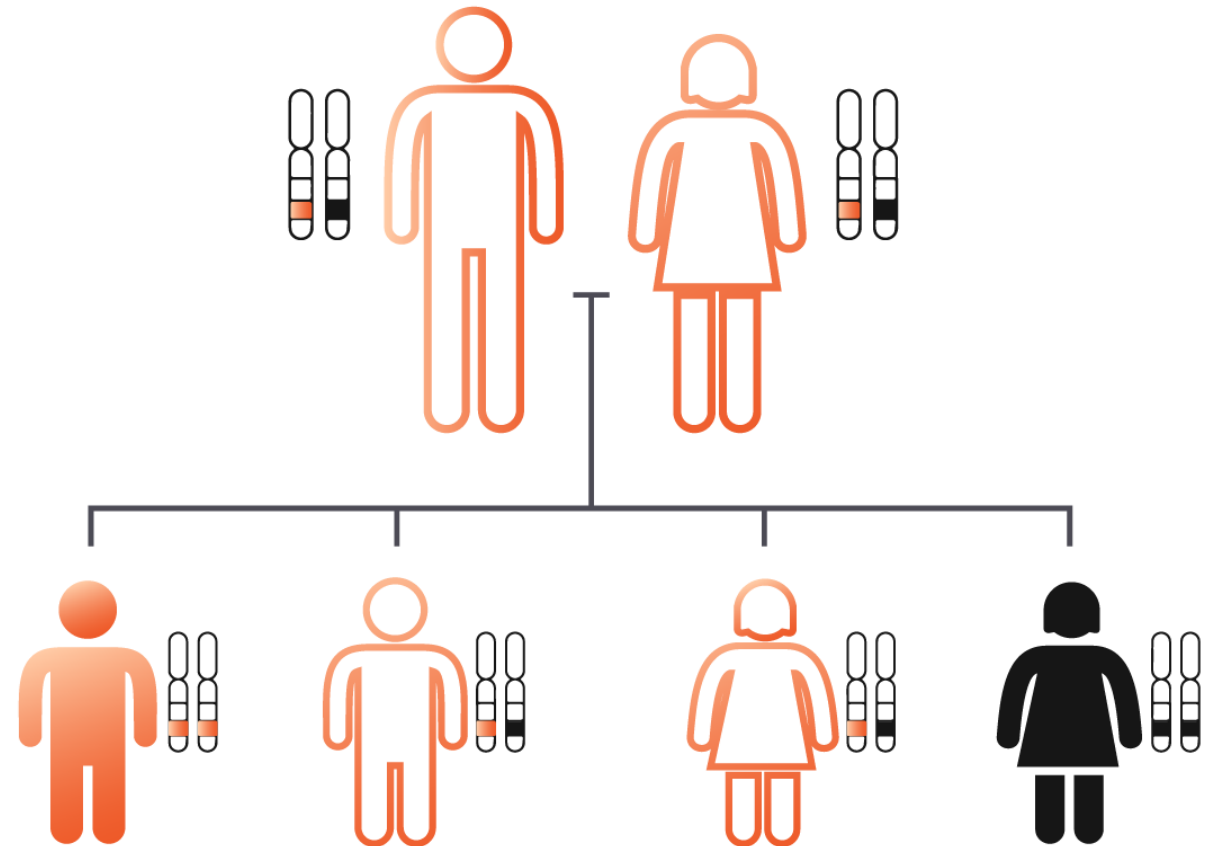
II. Előzetes géndiagnosztika vezérelt javallatok

PREKONCEPCIONÁLIS ELTÉRÉSEK

1. Szülői hordozói vizsgálat

2. Rejtett transzlokációt hordozó szülő

3. Primer meddőség hátterében
azonosított molekuláris eltérés

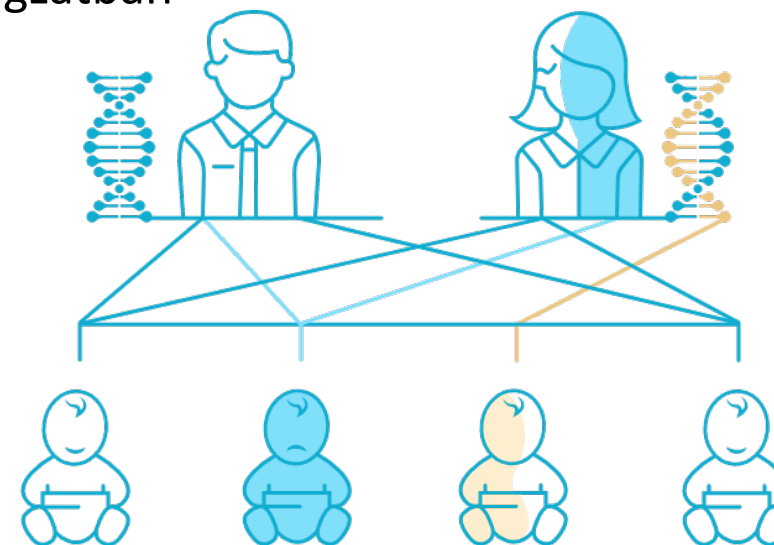
II. Előzetes géndiagnosztika vezérelt javallatok

PRENATÁLIS ELTÉRÉSEK

- Érintett szülő ismert molekuláris diagnózisának igazolása/kizárása a magzatban

- Nem invazív prenatális eltérés (NIPT-teszt) igazolása/ kizárása

- GAC vagy CVS mintából történt negatív G-sávok karyotipizálás bizonytalan eredményének kivizsgálása

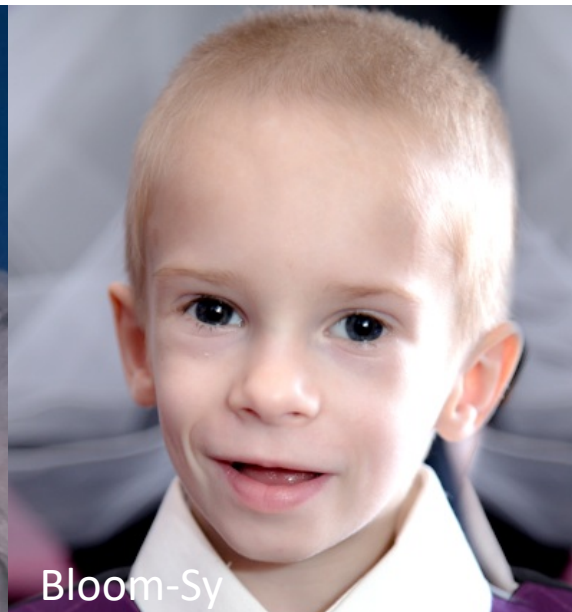
II. Előzetes géndiagnosztika vezérelt javallatok

Down-Sy

Neurofibromatózis

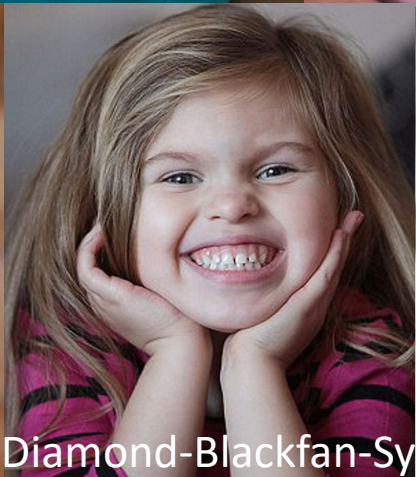
Bloom-Sy

Li-Fraumeni-Sy

Kostmann-Sy

Diamond-Blackfan-Sy

Ataxia-teleangiectasia

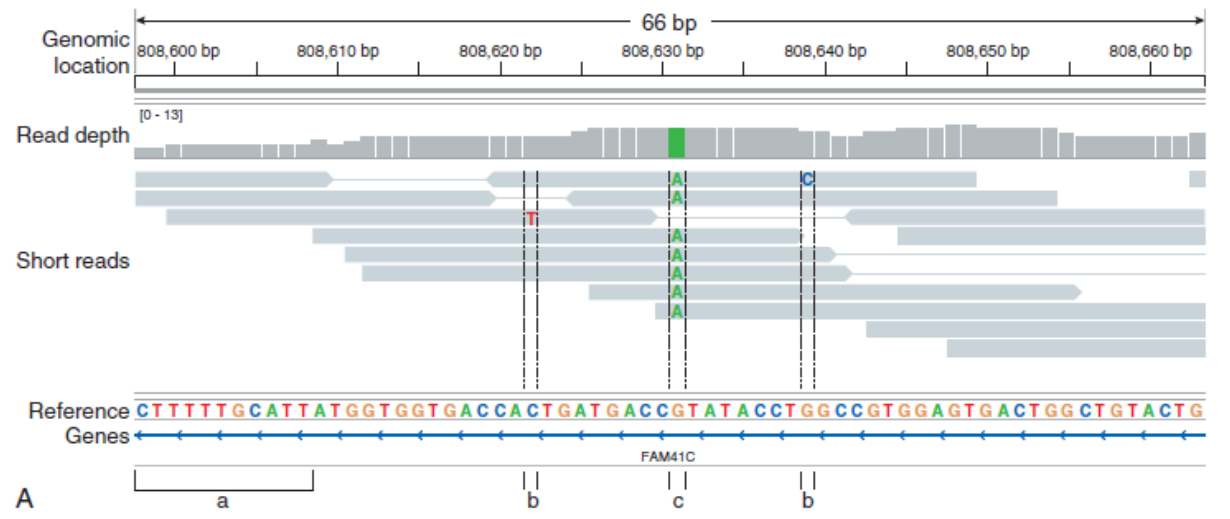
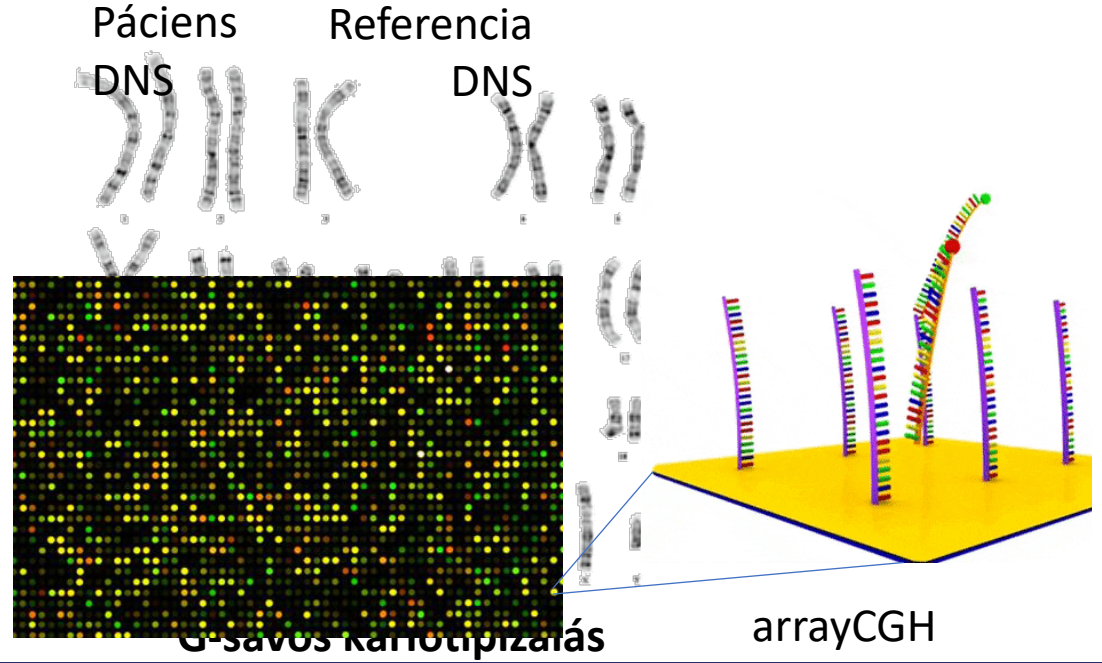
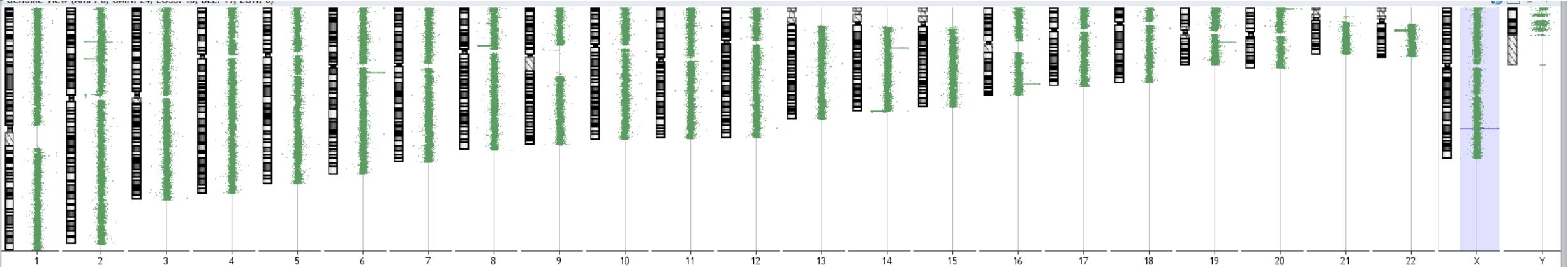

Schwachman-Diamond

Noonan

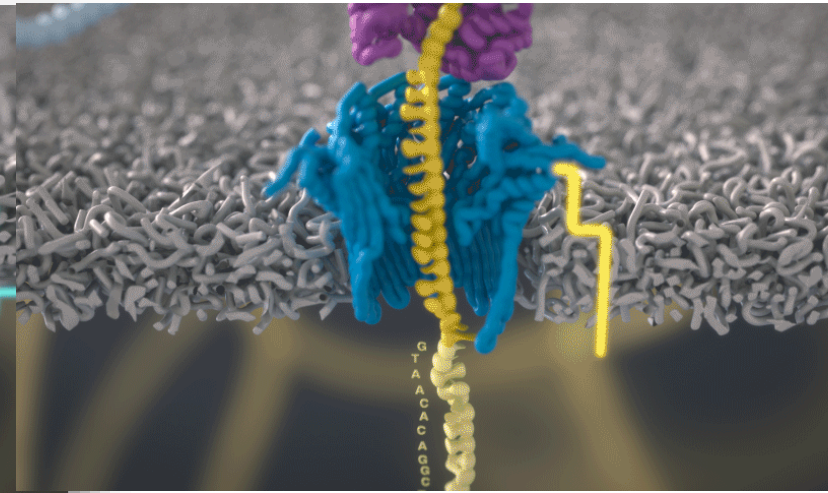
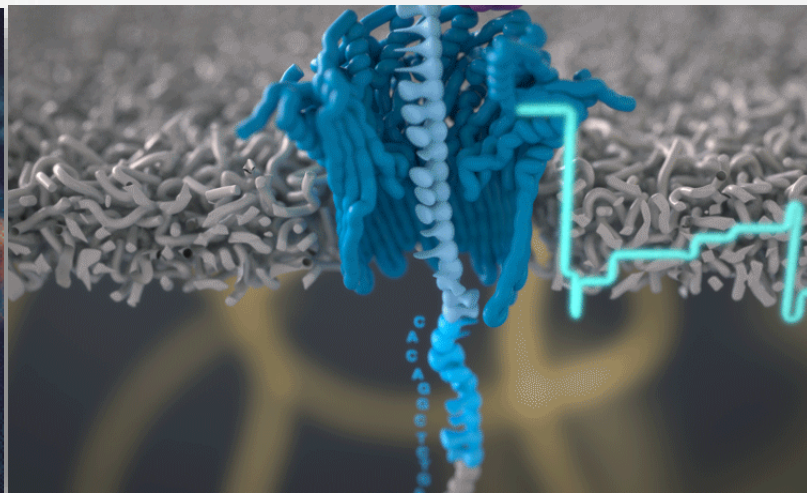
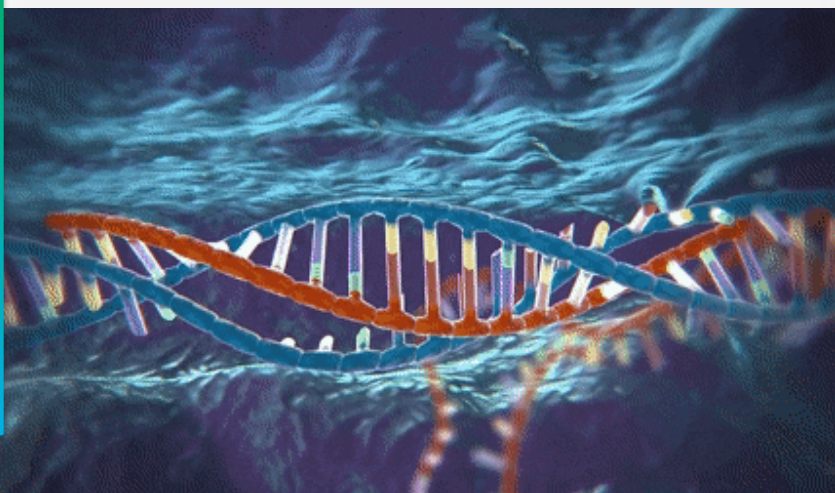
III. Vizsgálatok alkalmazásának algoritmus

Multiple Sclerosis függőleges amplifikációs NGS

III. generációs – Nanopórus szekvenálás

III. Vizsgálatok alkalmazásának algoritmus

PREKONCEPCIONÁLIS

Családtervezés előtt:

1. Szülői
Hordozóság szűrés

Meddőség esetén
2. G-sáv
kariotipizálás
3. FISH vizsgálat

Vizsgálandó minta:
édesanya, édesapa
perifériás vérminta

PREIMPLANTÁCIÓS

Családban ismert,
súlyos életminőség
károsodással járó
megbetegedés
esetén:

1. A beültetendő
embriók célzott
vizsgálata

Vizsgálandó minta:
blasztomérből 1-sejt,
blasztocisztából
néhány tized sejt

PRENATÁLIS

Gyakori triszómiák,
monoszómia,
mikrodeléciós szindrómák,
gyakoribb 1 génpár okozta
betegségek szűrése

1. új-generációs
szekvenálás
2. G-sáv
kariotipizálás,
arrayCGH

Vizsgálandó minta:
anyai vérből magzati DNS
vizsgálat, méhlepény,
magzatvíz minta

POSZTNATÁLIS

Klinikai kép
vezérelt öröklődő
megbetegedés
igazolása/ kizárása

1. Célzott
2. Nagy áteresztő-
képességű
vizsgálat

Vizsgálandó minta:
perifériás vér,
szájnyálkahártya
sejtek

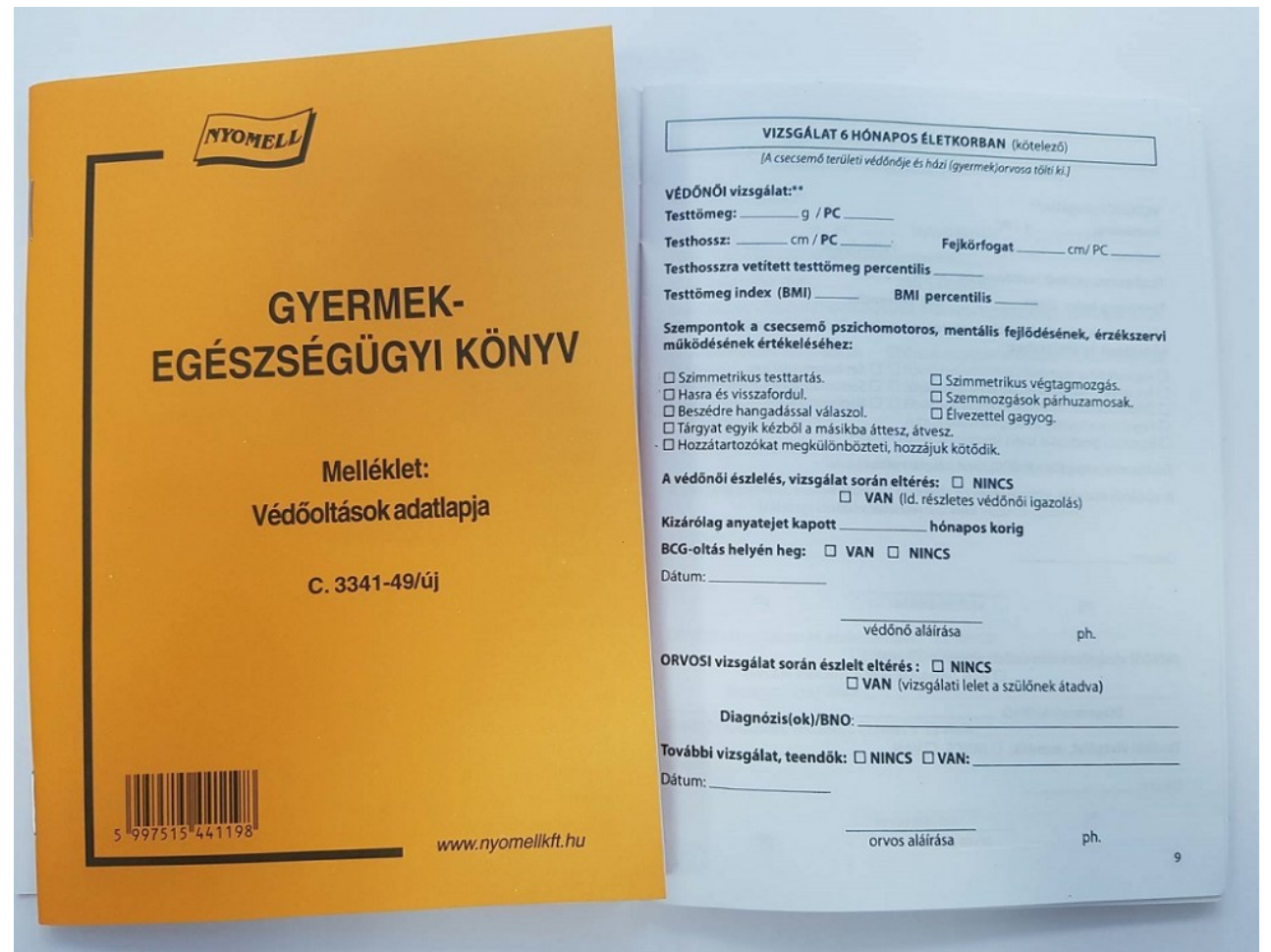
IV. Genetikai tanácsadásra felkészülési útmutató

Géndiagnosztika előtti tanácsadás

Gyermek: újszülöttkori zárójelentés
gyermekfejlődési kiskönyv
oltási könyv
műtéti beavatkozások zárójelentése (i)
fekvőbeteg ellátás zárójelentése(i)

Édesanyja: várandós kiskönyv
várandósság alatti UH vizsg.
TORCH szűrés

Családra vonatkozó kérdések:

KÖSZÖNÖM SZÉPEN A FIGYELMET!

E-mail: kovacs.arpad@med.semmelweis-univ.hu